Ժ. ՏԱՐԻ 2868 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՄՈՒ 15 ՆԱԽԱՍԱՐԴ 4386 25 ՕԳՈՍՏՈՍ 1893 24 ՍԵՊԵՄԲԵՐ 1341 ՀՈՐԻՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՈՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ

Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه غلطه ده آره‌ولك غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Զգայնոյ

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ [illegible] Տարեկան արժէք 150
» [illegible] » » 75
» [illegible] » » 40
Օտար երկրներու [illegible] 56
» [illegible] 28
Ընտիր թուղթի [illegible] տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի 2
Գաւառաց [illegible] ծախքը միօրինակ Դրուշ 50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՕԳՈՍՏ. 25/6 ՍԵՊՏ. 1893

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԲՐԻՆՔԻԲՕ

Ինչպէս արդէն ծանուցինք, Մեծ-Կղզւոյ երեւելիք ոմանք, ի կայսերական Պանքա գումարուած, մասնախումբ մը կազմած են, դաշտային հանդէս մը պատրաստելու համար, որոյ հասոյթը կը խորհին յատկացնել Կղզւոյն ճամբայներուն շինութենէն մնացած պարտք մը վճարելու, ինչ ինչ նորոգութիւններ ու բարւոքումներ ի գործ դնելու, և՝ եթէ դրամ աւելնայ՝ ձմեռը Կղզւոյն աղքատաց պէտքերն հոգալու։

Այսպիսի հանդէսի մը պատրաստութիւն առիթ կուտայ քանի մը խօսք ըսելու Բրինքիբոյի վրայ, մանաւանդ որ Մեծ-Կղզւոյ պէտքերուն վրայ խօսելով՝ բազմամարդ մայրաքաղաքիս կարգ մ'ընդհանուր պէտքերուն վրայ ալ խօսած կ'ըլլանք անուղղակի։

Կ. Պոլսոյ և շրջակայից մէջ կրնանք ըսել թէ չկայ տեղ մը որ Մեծ-Կղզին չափ բախտաւոր եղած ըլլայ քառորդ դարէ ի վեր։ զի գրէթէ քսան և հինգ տարի առաջ տեղի ունեցած հրդեհէն ի վեր, Բրինքիբոյի բնակչաց թիւը քառապատկած հնգապատկած է, և այսօր իբր 1,500 տուն կը հաշուի հոն։ Եւ ի՞նչ տուներ։ Կղզւոյն նորաշէն մասը գեղեցկութեամբ, ճաշակաւ, զարդարանքով Կ. Պոլսոյ ամենէն հոյաշէն մասերէն ետ չի մնար։ Հոն ուր երբեմն, հազիւ սերունդ մը յառաջ, կարգ մը ձկնորսներ, կամ առ առաւելն խանութպաններ կը բնակէին, որք արդէն Պոսեցի չանպուելու չափ հեռի կ'ապրէին Պոլսէ, այսօր ժամադրավայր մը կազմուած է մայրաքաղաքիս քրիստոնեայ և մահմետական ամենէն բարեկեցիկ ընտանիքներուն, որք հաճոյք զգացած են հոն բարձրացնելով գեղածիծաղ արուեստագիտութեամբ կառուցուած ապարանքներ, ամարանոցներ, օթեւաններ, պանդոկներ, որք եւրոպեան ամառային զբօսավայրերն յիշեցնող երեւոյթ մը կուտան Իշխանաց Կղզւոյն։

Բայց եթէ ճշմարիտը պիտի խօսինք, այս գեղեցկութիւն առերեւոյթ է իրօք։ Արտաքին տեսքը կոկելու, պճնելու շատ աւելի հոգ տարուած է քան Մեծ Կղզին իրապէս հանգստաւէտ, նամանաւանդ առողջարար վայր մ'ընծայելու։ Այն չհաւնուած ձկնորսներուն ու էսնաֆներուն օրով Մեծ Կղզւոյն օդն ալ ջուրն ալ շատ աւելի մաքուր էին և ողջապահիկ։ Պատճառը պարզ է։ Անոնք որ պարբերաբար ձեռնարկած են ջրաչոքել Մեծ Կղզին, անոնք որ ափերով ոսկի ծախսած են հոյակապ օթեւաններ հոն բարձրացնելու, բնաւ փոյթ չեն տարած Մեծ Կղզւոյն ամենէն մեծ պէտքին։ Հարկ է արդեօք յիշեցնել թէ տակաւին ցայսօր Բրինքիբօ կոյուղի չունի։ Բարի ճաշակի և առողջութեան յարգը քաջ իմացող ամենէն բարեկիրթ ընտանիքներ հոն հաստատուած են, արեւմտեան գիտական գաղափարներով տոգորեալ կարեւոր անձնաւորութիւնք հոն տարւոյն վեց ամիսն անցուցնել իրենց սովորութիւն ըրած են, բայց երբեք լուրջ ձեռնարկ մը չէ եղած կոյուղիներու գիծ մը հաստատելու, և առողջապահութեան ամենէն էական պայմանն ի գործ դնելու հոն ուր ամեն մարդ առողջութիւն փնտռելու կ'երթայ։

Ի բացակայութեան կոյուղեաց կանոնաւոր դրութեան մը, ամեն տանուտէր շատացած է իր պարտէզին կամ տան մէկ կողմը փոս մը փորելով և հոն ամփոփելով ապականութեան նիւթերն։ Հետեւանքն այն եղած է որ այս փոսերու քով գտնուող հորերն ապականուած են՝ աղտոտ ջուրերու անոնց մէջ քամուելովը։ Ջրոյ հորերն ընդհանրապէս աւելի խորունկ կ'ըլլան քան կոյանոցի փոսերն, ուր հաւաքուած ապականեալ ջուրը քիչ քիչ բայց ապահովապէս կը հոսին դէպ աւելի խորունկ տեղեր։ Մինչ երբեմն Մեծ Կղզին ունէր բնական ընտիր ջուր, իր հորերու ջուրն, որ երկամիտ հանքային բարեմասնութիւններովը գերազանցապէս օգտակար էր առողջութեան, այսօր նոյն ջուրը համաճարակներու ծաւալման միջոց մը կ'ըլլայ կղզւոյն մէջ, և խմուելիք բան չէ։ Թէպէտ բարեկեցիկ դասն իր խըմած ջուրը դուրսէն բերել կուտայ, բայց էսնաֆ և աղքատ դասը կը շարունակէ նոյն հորերու ջուրը խմել, կարծելով թէ՝ քանի որ անոյշ է ՇԱՍակար չի կրնար ըլլալ։ Այս է պատճառն որ մինչ երբեմն ժանտատենդը (Ֆէբ.) անծանօթ և անլուր հիւանդութիւն մ'էր Մեծ Կղզւոյն մէջ, հիմա շատ կը պատահի, մանաւանդ այս տարի բազմաթիւ դէպքեր տեղի ունեցան, և բժիշկները միահամուռ կը հաստատեն թէ հիւանդութիւն պատահած տուներու աղտեղութիւնը հորերուն մէջ քամուած ըլլալով, հորերու ջուրն աւրուած է։

Բրինքիբոյի ամենէն տիպողական պէտքն ուրեմն կոյուղիներու շինութիւնն է։ Այսոր համար 6,000 ոսկի ծախք կ'ենթադրուի։ Այս գումարն հայթայթել՝ ըստ մեզ՝ ամենէն կարեւոր ձեռնարկը պէտք է ըլլայ Բրինքիբոցիներուն համար։ Այս պահուս ազբոսագիր մը կը ստորագրուի տեղացիներուն մէջ, որպէս զի Կղզին 6,000 ոսկւոյ փոխառութիւն մ'ընելով, փութացնէ կոյուղիներուն շինութիւնն, և փոխառութեան տոկոսին ու գլխամասին վճարման համար Կղզւոյն ուղղակի և անուղղակի հասութից մէկ մասն յատկացուի առժամապէս։ Ասիկա շատ բանաւոր խորհուրդ մ'է։ Մեծ Կղզեցիք որք երբեմն հանրային պարտէզի մը շինութեան համար մեծկակ գումարի մը փոխառութեամբ ընդարձակ դետին մը գնած են, Մեծ Կղզեցիք որք կը խորհին դաշտահանդէսով մը հոգայ ծախքն հանրային պարտէզի մը շինութեան, ամեն բանէ առաջ առողջապահական այս ամենակարեւոր ձեռնարկն իրագործելու հոգ պէտք է տանին։ Եւ երբ Կղզւոյն ուղղակի և անուղղակի գանձային հասոյթներէն մաս մը ապահովութիւն ցուցնելու դրութիւնն ընդունուի պատկանեալ իշխանութեանց կողմէ, տարակոյս չունինք թէ առաջին կարգի տուներ առանց գժկամութեան փոխ կուտան պէտք եղած գումարը։

ՀՍԼԷԾԱԿԱՆ ՎԻՊ ՍԸ

Թան լրագրոյ օգոստ. 29ի թուոյն մէջ Պ. Ժան Բսիքարի Ֆրանսայի յոյն գրագէտը կը ծանօթացնէ Պ. Քարքաւիցա հելլէն գրագէտին մէկ նոր վէպն, հելլենական դեղջուկ կեանքէ առնուած։ Այս Պ. Քարքաւիցա յունարէն միայն գիտէ, եւրոպեան ոչ մէկ լեզու ծանօթ է իրեն, և զայս Պ. Բսիքարի առաւելութիւն մը կը նկատէ. զի հելլէն գրագէտն ադով միջոց կ'ունենայ ևս առաւել ինքն իր մէջ ամփոփուելու և ազգային կեանքն իր իսկատիպ գոյնով ներկայացնելու, առանց օտարոտի գրական սեթեւեթներու։

Վէպին նիւթն այս է։— Լէքէնա գիւղին մէջ Տիմիդրի անուն որմնադիր բանւոր մը կար։ Սգրէժմէնոս գետակին յորդման պահուն, իր ձիով պարծենցող ձիաւոր մը կ'ուզէ անցնիլ, բայց չի յաջողիր։ Տղին մէջ կը թաթխուի։ Տիմիդրի ուժով մը անոր ձեռքէն կը բռնէ։ Ձիաւորը կ'անցնի։ բայց այսպէս ուրիշի օգնութեամբ անցնիլն իրեն համար պղտիկութիւն սեպելով, կը փախչի, և այս աճապարանքին մէջ քսակը կը ձգէ, յորում 300 տրահմի (հիմակ 3-3½ ղրշ. արժող ֆրանք) կար։ Տիմիդրի կ'առնու քսակը։ Պարկեշտ մարդ մ'է Տիմիդրի։ Եթէ գեղին մէջ ստիպկանութիւն ըլլար, կ'երթար կը յանձնէր։ Առայժմ, դրամը անտուկի մէջ կը դնէ և կ'ըսպասէ։

Երեկոյ մը, իր վաղեմի բարեկամ Վանկէլի կուգայ կը տեսնէ զինք։ Շատ տխուր է։ իր ազիկը նշանած է Նասոսի, դրամօժիտ խոստանալով, բայց հիմա չի կրնար տալ։ Նշանն ետ պիտի ըլլայ։ Եւ այս մեծ անպատուութիւն է Հելլենաց մէջ։ Ազիկան երեսը նայող չըլլար այլ ևս։ Ծնողքն ևս մեղապարտ կը համարուին։ Տիմիդրի կ'ուզէ դժբախտ վիճակէն ազատել իր բարեկամ։ 300 տրահմին փոս կուտայ առանց ընկալագրի։ Պարկեշտ մարդոց համար լոկ խօսքը կը բաւէ։ Բայց ծեր Վանկէլի կը մեռնի, և 300 տրահմին կը կորսուի։

Անդին, ձիաւորն իր քսակը կը փնտռէ։ Ըստ տեղային սովորութեան, պատարագէն ետք, հրապարակի վրայ, գիւղացիք կը հաւաքուին։ անդարձ կը մնան Նասած և երեսնին դետին խոնարհած։ քահանայն, քսակին կորսուիլը պատմելով, կը պահանջէ որ առնողն ոք ելնէ, և ետ տայ։ Եթէ երեւան չգայ, Ս. հաղորդութենէ պիտի զրկուի, պիտի անիծուի։ Եթէ մեռնի, այնպիսւոյն մարմինը չպիտի փտի։ Հոն իսկ իր ծոցէն պիտի մերժէ զայն։

Տիմիդրի կը լսէ։ Կը դողայ։ Գիւղացիք գիտեն թէ քսակն առնողն է Տիմիդրի։ Այ՞ով գործ կուտայ Տիմիդրիի։ Գործատէրն, ո՞վ որ ըլլայ, իմանալուն պէս որ հաղորդութենէն զրկուած է, կը ճամբէ։ Մարդ երես չի տար իրեն։ Գեղջուկ տղայք և մարք կ'անարգեն զինք։ Խեղճը կը հեռանայ գիւղէն։ Հովիներու քով կ'երթայ, որոց մէջ կը ճանչէ իր տուած 300 տրահմիով ամուսնացեալ Նասոս պատանին և անոր մանկամարդ կինը։ Այր և կին այնքան աղքատիկ կ'ապրին որ Տիմիդրի կ'ուզուած պարտքն անոնց յիշեցնելու կը քաշուի։ Բայց ծերունի Վանկէլի մեռած պահուն կարողութիւն ունեցած էր ըսելու իւր աղջկան և փեսին թէ Տիմիդրի եղբօր պէս է։ Այս բան բաւական եղած է որպէս զի ծերացեալ Տիմիդրին ևս սիրելի ըլլայ իրենց։ Բայց ահա Զատիկը կուգայ։ Պէտք է որ Տիմիդրի իր վիճակն յայտնէ։ զի չի կրնար հաղորդուիլ։ Մի քանի գիւղացիք արդէն գիտեն։ Լուրն եկած է։ Նասոս ալ գիտէ։ բայց բերանը չի բանար։ Վերջապէս, Տիմիդրի, կէս մը ամօթէն, կէս մ'ալ չուզելով բեռ ըլլալ, կը մեկնի։ Դժբախտութիւնն իրեն համար գոցած չդտնելը չէ։ Հաղորդութիւն չկարենալ առնուլն է։ Գիտէ որ անմեղ է։ Բայց ի՞նչ փոյթ, հաղորդութիւն չկրնար առնուլ, իւր կրօնին դերադոյն մխիթարանքն զրկուած կը զգայ ինքզինք։ Վերջապէս, ախուր մտածումներով, կ'երթայ կ'ելնայ գերեզմանատուն մը, յոգնած, ընկճուած։ Երանի կուտայ մեռեալներուն, որք ենկեղջոյ խաղաղին ու մոմին մէջ, օրհնութեանց անոյշ գեղեցկանքով օրորեալ, իբրեւ քրիստոնեայ թաղուելու սուրբ հաճոյքն ու սփոփանքն ունեցած են։

Եւ ահա գերեզմանատան քովէն կ'անցնի ձիաւոր մը։ Նոյն ինքն է, այն ձիաւորն որոյ քսակն իւր քով մնացած էր։ Տիմիդրի կը կանչէ, կը պաղատի, կը պատմէ ամեն բան, և անոր միջնորդութիւնը կը խնդրէ որպէս զի արդարը վերցուի։ Անսթէմման կը վերնայ։ Կրած տառապանքն յանկարծ մոռնալով, Տիմիդրի կը հրճուի։ Քահանայն կուգայ, զինք կը խոսաւանցնէ, և Տիմիդրի մխիթարութիւն կ'ունենայ Ս. Հաղորդութեան զգիսիչ օրհնութիւնն և անդին բարիքը վայելելով հոգին աւանդելու։

Պ. Ժան Բսիքարի կը գովէ հելլէն վիպասանն, այս սրտաշարժ վէպով ճշդիւ նկարագրած ըլլալուն համար հելլէն գիւղացւոյն պարզ, մաքուր և զօրաւոր հաւատքը։

ՖՐԱՆՍԱ

ՖՐԱՆՍԱ. —Երեկ ծանուցինք ներքին գործոց նախարարութեան տնօրինութիւնն ի Ֆրանսա բնակեալ օտարազգեաց մասին։ Նախարարական շրջաբերականը շահեկանութիւն կուտայ հետեւեալ վիճակագրին։ —1851 ին, ի Ֆրանսա կը բնակէին միայն 389,000 օտարազգիք։ Այժմ 1,330,211 հոգի են ի Ֆրանսա բնակեալ օտարազգիք։ Այսինքն՝ Ֆրանսայի բնակչաց մէջ օտարազգիք նշանակելի համեմատութիւն մը կը կազմեն, 42 տարիէ հետէ քառապատկուած ըլլալով։ կան 466,000 Պելժք, 286,000 Իտալացիք, 83,000 Գերմանք, 12,000 Անգլիացիք։ Միայն Գերմանք նշանակելի աճում մը չունին։ միւս ամեն գաղթականութիւնք զգալապէս աւելցած են։ Օտար գործաւորներու կամ պաշտօնեայներու մեծագոյն մասը կ'աշխատին գործարաններու մէջ, մանաւանդ քիմիական նիւթոց գործարաններու մէջ, նաեւ հանքերու, կալի և զգեստեղէնաց գործարաններու մէջ։

ԵՐԿՈՒ ՆԱԽԱԳԱՀՆԵՐՆ ալ հիւանդ են։ բայց Պ. Բլիվլէնա Պ. Քառնոյէ աւելի հիւանդ է։ Պ. Քառնոյի լարդն հիւանդ է, Պ. Բլիվլէնաի սիրտն, որ իւր կապելու վրայ է եղեր։ Այս պատճառաւ ամերիկեան նախագահին վատառողջութիւնը ծանրապէս երկիւղ կ'ազդէ եղեր իւր բարեկամներուն։

ԱԼԶԱՍ-ԼՈՌԷՆ. —Պ. Կէֆքէն, որ Սթրազպուրկի Համալսարանին գասախօս եղած է, Երբեկ Նիզակակցութեան վրայ իւր հրատարակութեան մէջ զոր անցեալ օր յիշեցինք, կ'ըսէ թէ Ալզաս-Լոռէնի խնդրոյն վերջնական լուծումը պիտի ըլլայ՝ Բրուսիոյ հետ միացնել զԱռէն և Պատէնի հետ՝ զԱլզաս, որովհետեւ Ալզասի Գերմանք Պատէնցի են ծագմամբ։ Թէեւ Լոռէնի մէջ աւելի ֆրանսականութիւն կայ քան Ալզասի մէջ, Պ. Կէֆքէն, մեծէն դիտելով, համոզուած է թէ ֆրանսական տիրապետութեան ներքեւ այն երկուց գաւառաց ժողովրդեան բարձրագոյն դասերը միայն ֆրանսացի եղած են. իսկ պարզ ժողովուրդն և գիւղացիք գերմանացի մնացած են։ Եթէ փոխանակ 1870ին Գերմանիոյ հետ միացուելու, Նարպէոնի Առաջնոյ վերջնական պարտութենէն ետքն 1815ին միացուէին, ձուլումն այդքան երկար և դժուար չէր ըլլար։ Բայց հիմակ իսկ, որպէս կ'երեւի երեսփոխանական վերջին ընտրութիւններէն, Ալզաս-Լոռէնցիք կ'ըմբռնեն թէ սոսկ բողոքարկու դիրք մը բռնելն օգուտ չունի, կը դնահատեն գերմանական վարչութեան բարիքներն, և տարուէ տարի գերմանականութեան կը յարին։

ԻՌԼԱՆՏԱՑԻ մէջ հռչակաւոր քար մը կայ, Պլարնէի Քար անուն, որուն Իռլանդացիք հրաշալի կարողութիւններ կը վերագրեն, օրինակի համար՝ պաղողները խելացի և երջանիկ կ'ըլլան եղեր։ Սպերտինի դքսուհին վերջերս Շիքագոյի Արուեստահանդէսը փոխադրել տուած էր զայն, ուր Իռլանդական Գիւղին մէջ դրուած էր։ Բայց կ'երեւի թէ բուն Պլարնէի քարն այս չէր։ Պլարնէի կալուածատէր Սըր Ճորճ Բալֆրոյդ լրագրաց և դատական բարձրագոյն դասերու միջոցաւ բողոք բարձաւ, յայտարարելով թէ բուն հրաշագործ քարն ի Պլարնէ կը գտնուի միշտ, և այնքան դգուշութեամբ ի Շիքակօ փոխադրուածը կնոջ քարի կտոր մ'է։ Սպառնացաւ դատ բանալ ազնուական Տիկնոջ դէմ, թէ չփութայ ամերիկեան լրագրաց մէջ յայտարարութիւն մը հրատարակել այս մասը։ Տիկին Ասպերտին պահանջուած յետս կոչումն ըրաւ։ Բայց հիմակ ի՞նչ պիտի ըսեն 10 հազար իռլանդացիք Ամերիկայի, որք յատկապէս Շիքակօ գացած էին՝ հայրենի երկրին սուրբ մասունքն համբուրելու և անոնց չնորհ, խմաստութիւն և երջանկութիւն ակնկալելու։ Կրնար ըլլալ որ իրենք ևս վնասուց հատուցում խնդրէին Տիկին Ասպերտինէ, բայց յայտնի կ'երեւի թէ Տիկնին ինքն ևս, որ քարեգործական դիտմամբ կատած էր իռլանդական ցուցադրութեան բաժինը, զոհ եղած է քանախնդրի մը, որ հաւատացուցեր է թէ Պլարնէի հրաշագործ քարն է այն։

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՀԱՐՍԱՆԻՔ ՀԷՆԳԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ։ — Մայրերի Մահարաձան, Հնդկաստանի բարեկիրթ վեհապետներէն մին, ազգային սովորութեանց բարեփոխում մ'ըրաւ այս օրերս։ Ցայսմիսկ է թէ Հնդկաստանի մէջ կաթ ուտող տղայք կը նշանուին։ բայց Հնդիկներն այս նշանուն իսկ ամուսնութիւն կը նկատեն, և մանկուհին՝ ամուսնութեան բառն իսկ դեռ չգիտցած՝ այրի մնալ կը դատապարտի եթէ մանուկ փեսայն մեռնի։ Եկեղ աղջիկն անուշնոտեւ չի կրնար կարգուիլ։ զի այրի կանայք չեն կրնար նորէն ամուսնանալ Հնդկաց մէջ։ Եւ եթէ ողջ մնան երկուքն ալ, աղջիկը, չափահաս ըլլալն ետեւ, պարտաւոր է իրրեւ ամուսին ընդունիլ պատանի մը որուն կրնայ բնաւ չհանդիպիլ։ Մահարաձան, իւր կառավարած երկրին համար այս դրութիւնը փոխելով. հրամայեց որ աղջիկ մը առնուազն ութ տարեկան ըլլայ երբ ամուսնանայ։ մանչն ալ տասն և չորս տարեկանէն պակաս չըլլայ։ Այս տարիքէ պակաս տղայք ամուսնացողները (նշանողները) բանտարկութիւն և տուգանք ունին կրելու։ Երբ պատանին 18 տարեկանէ վեր է, աղջիկն ալ անպատճառ ութ տարեկանէն վեր պէտք է ըլլայ։ ապա թէ ոչ, փեսայն կը պատժուի։ Ցիսուն տարեկանէն վեր գտնուող մարդ մը տասն և չորս տարեկանէն վար աղջիկ չի կրնար կնութեան առնուլ։ իսկ Հնդկական Բարեկորգման Ընկերութիւնը կը պահանջէ որ աղջիկներուն տարիքը 12 տարեկանէն վար չըլլայ «՝ մէկ պարագայի մէջ։ Ասիոյ հանդէս, Մայրերի Իշխանն (որ քանի մը տարի յառաջ Կ. Պոլիս ալ եկաւ) արդի հնդիկ վեհապետաց մէջ ամենէն լուսամիտը կը նկատուի։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.— Պուլկարական առաջին շոգենաւային ընկերութիւնն օգոստ. 19|31ին վերջնապէս հաստատեցաւ, բաժնորդաց ժողովոյ մը մէջ, յորում կազմեցաւ տնօրէն խորհուրդը։ Այդն ընկերութեան դրամագլուխն է երկու միլիոն ֆր. և կառավարութիւնն 100ին 9 նպաստ մը պիտի տայ ընկերութեան վճարեալ դրամագլխին վրայ, որ է 1,300,000 ֆր։ Առ այժմ երկու շոգենաւերու շինութիւնը պիտի ապպրուի Անգլիա, մին 1,200 տակառաչափ, որ ապրանքներու և ճամբորդներու փոխադրութիւն պիտի ընէ Պուլկարիոյ նաւահանգստաց և Կ. Պոլսոյ միջեւ, միւսն 800 տակառաչափ, որ միայն պուլկարական նաւահանգիստներու միջեւ պիտի բանի։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»ի (22)

ԺԻԼ ԼԵՌՄԻՆԱ

ԲԱՐԻԶԻ ԳԱՅԼԵՐԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՄԵՌԵԱԼՆԵՐՈՒՆ ՍԿՈՒՄԲԸ

—Էյ...

—Այն ձայնն է... որ կը հնչէ գիշերը երբ կը քնանամ... որ դուրս կ'ելլէ գերեզմանէն...

Առման ճանչցած էր Պ. տը Պելէնի ձայնը։ Ցնչքերը պուտեցան։

—Ըսածիդ վրայ ապահո՞ւ ես։

—Հօրս դիակին վրայ կ'երդնում։

—Ականջներդ չե՞ն սխալիր։

Սօէրա հեգնոտ ժպտա մը ունեցաւ։

—Այն որ մեռած է կ'ըսէ ինձ թէ աղէկ լսած եմ։

Եւ ցած ձայնով շարունակեց.

—Ամ՛օք, Ամ՛օք։

—Կ'ուզես՝, ըսաւ Առման խստութեամբ։ Հնազանդէ ինձ... տունս դարձիր... Կ'արգիլեմ քեզ դուրս ելլել մինչեւ որ նոր հրաման չտամ։

—Տէր, մի՛ պահանջէք ատիկա. պէտք է որ սպանեմ զայն։

Եւ այս ըսելով կը շարչրկէր իր ժրխին կոթը։ Առման անոր ականջին ծռեցաւ և քանի մը բառեր արտասանեց։ Սօէրա ծռեցաւ, և իր գօտին մէջ խոթելով մահու գործին, նորէն վերարկուին փաթթուեցաւ։

Հրամայող շարժումով մը, Առման դուռը ցոյց տուաւ անոր։ Սօէրա, սարսռագին այլ զգուած, դուրս ելաւ ետ ետ երթալով։ Առման աչքերուն անոր հետեւեցաւ։ Երբ առանձին մնաց.

—Ո՞վ գիտէ, մրմռաց, թերեւս ասոր մէջն է այս թշուառականներուն գաղտնիքը։

Ցետոյ, ձեռքը ճակտին վրայէն անցուցնելով, և վերջին ակնարկ մը նետելով խորհրդաւոր նամակին վրայ.

—Ամեն բանէ առաջ, ըսաւ, հնազանդինք։

Պահ մը ետքը, դուրս ելաւ Պ. Պելէնի տունէն։

Դ

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԻ ՄԸ ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐԸ

Այն պահուն երբ Պելէն դուրսին վերջին հրաւիրեալները կը կծկուէին իրենց կառքերուն մէջ, որոց ապակիները, սառնակով ծածկուած, կը յայտնէին ցուրտին կծուութիւնը, մինչ ծառաները, վերատեսչին տնօրէնութեամբը, սրահներուն մէջ կը դնէին այն առժամեայ կարգադրութիւնը որ զէջ աղէկ անհետ կ'ընէ բազմութեան թողած նշանները, երկու անձեր կը կենային Պ. տը Պելէնի խուցին մէջ։ Այս խուցին երեւոյթը բաւական հետաքրքրաշարժ էր։ Հանդէսին բոլոր տեւողութեանը միջոցին, խնամով գոց մնացած էր։ Եւ սակայն, եթէ հրաւիրեալ մը հոն մտած ըլլար, պիտի կրնար գտնել իր ճաշակներուն, ենթադրելով որ ամենափոքր համեմատութեամբ իսկ գետակ ըլլար արեւելագէտներու ուսումնասիրութիւններուն։ Ամեն կողմ, պատերուն վրայ, ձեղունը, կահերուն վրայ ուրիշ բան չկար եթէ ոչ հնդկաշինական արուեստին անջնջելի զբոյրը կրող ամեն տեսակ գէնք, գործիք, նիւթեր, սնսնալ ՇԿՎՈ-ԱԱ-ՀԷՆԷՆ, սանդալի փայտէ քթատուփ, գոմէշի եղջիւրը գեղարուեստօրէն քանդակուած, նաբգիլակի կեղեւը ժանեակի պէս ծակոտկէն վարուած, մինչեւ այն անոմաստ, անհեթեթօրէն գեղազարդուած կոդոմները զոր Մալայեցի արուեստագէտները կը հիւսեն արմաւենիի տերեւիկներով։ Հոս, պամպուէ նիզակը, ծուռ դաշոյնը ուր ընդելուզուած են վենետիկեան մարգարիտներ, տափակ շեղջով սուրը որ երթալով կը լայնայ մինչեւ ծայրը. հոն, թունաւոր ծայրերով սուր նետեր, մետաղեայ բոժոժաւոր սկուտեղը, որ կը հնչէ երաժիշտին մատներուն տակ։ Ցասպիսաւոր մարմարէ պատուհանդաններու վրայ անհեթեթ գլխներով և ծուռումուռ մարմիններով այլանդակ արձաններ կարծես դեռ կը սպասէին այն մեծադանդնեղուն զրոս Պուտտայի աղանդաւորները կը շռայլեն իրենց կուռքերուն։ Ոսկեհիւս մետաքսէ վարագոյրները կը կախուէին ծանր և չքեղ ծալքերով և կեղեւահիւս ու ամենախայլուն գոյներէ գօտիներով, որոց վրայ կը կենային անշարժ, կարծես թռիչ առնելու համար դրուած, վիշապներ՝ կարմիր ոսկի ծոպերով զարդարուն։ Վագրի մորթեր կը ծածկէին գետինը։ Պամպուէ քոնսոլի մը վրայ՝ մանաւորապէս առարկայ մը ուշադրութիւն կը հրաւիրէր. արձանի մը բեկորն էր, սեւ քարի մէջ քանդակուած և արծաթէ դրուագներով ծածկուած։ Այս բեկորը՝ խարտոցուած և անջատուած կ'երեւէր փոքրագիր արձանէ մը և կը ներկայացնէր մարդու մը սրունքն ու ձեռքը, ինչպէս նաեւ մէկքին մէկ մասը։ Անոր վրայ եւս երեւան կուգար Աննամի հին կայսրութեան բանդակագործներուն գուրը։ Ցիրաւի, այս անհեթեթ խուցին մէջ մարդ ինքզինքը փոխադրուած կը կարծէր Փարիզէ հազարներով մղոն հեռու։ Անջրպետին մէջէն լսսի հեղեղ մըն էր որ յանկարծ կը փոխադրէր զքեզ ծայրագոյն Արեւելքի սահմանները։ Բայց երկու խօսակիցներու, Պ. տը Պելէնի և Պ. տը Սիվըրէլի ներկայութիւնը իրականութեան սահմանը կը վերբերէր զքեզ անմիջապէս։ Պ. տը Պելէն ոտքի կը կենար, բաղուկները կուրծքին վրայ խաչաձեւ, գլուխը բարձր և բերանը հեգնոտ, մինչ պառոնը, նստած կամ մանաւանդ կքած պամպուէ աթոռի մը վրայ, դժուարընկճելի սրտնեղութեան մը ենթարկուած կ'երեւէր։

—Այսպէս, սիրելի պառոն, կ'ըսէր Պ. տը Պելէն, կուզէք պայմանե՞ր առայարկել ինձ։

Պ. տը Պելէնի դէմքը թեթեւապէս այլայլեցաւ։

—Զգեցէք այդ բիրտ բացատրութիւնները, ըսաւ չոր ձայնով։ Վերջապէս, երկուքս ալ մեղակից, մեր խորհուրդն ի գործ դրինք։

—Եւ Բ.մբրներուն (*) պէտք ինկաւ մեր հաշուածներուն տակ, ըսաւ նորէն Սիվըրէլ, որ, կարեւոր թէ ընդվզելու մոլութիւնն ունէր։

—Կը խնդրեմ, թոզէք որ խօսիմ, յարեց տը Պելէն, որուն չեչոը զայրոյթի ամենաբարձր աստիճանին կը հասնէր։ կատարելով այն գործը...

—Այն ոճիրը...

—Շատ ադէկ, այն ոճիրը... մեր նըպատակն էր ձեռք ձգել ամբաւ հարստութիւններն որք պահուած էին ծածուկ տեղ մը որուն գաղտնիքը ծերունի Էնին միայն գիտէր... բայց անհաւատալի չարաբախտութեամբ մը՝ այս գաղտնիք փախաւ մեր ձեռքէն... կամ գէթ յայտնուեցաւ մեզ այնքան անհեթեթ, ճիշդը ըսելով, այնքան անհասկնալի թուղթերով որ նախ և առաջ վճռեցինք և նոյն իսկ կարծեցինք թէ երբէք չպիտի հասնէինք նըպատակին... հիմակ, փոխանակ հարիւր միլիոններու զոր մեր ստացուածքն ուզած էինք ընել, ի՞նչ գտանք, հազիւ քանի մը հարիւր հազար ղրուշի թանկագին քարեր... Այս կողոպուտը ձեզի հետ չբաժնեցի՞...

—Առիւծի բաժինը ձեզի պահելով։

—Իմ իրաւունքս էր։ Ոչ միայն ես առանձին կազմակերպած էի հնարքը, այլ և մինչ դուք կը յուսահատէիք, ես բարձրաձայն կը յայտարարէի թէ օր պիտի գար որ Բ.մբրներուն ահագին հարստութիւնները մեզ պիտի պատկանէին։ Ասոր համար, գլխամգլուխներ պէտք էր օրոցմով կարենայի շարունակել խուզարկութիւններս։

—Սակայն... ըսաւ պառոնը վախով։

—Սակայն... ի՞նչ կը նշանակէ այդ սակայնը։ Արդարեւ լաւ է որ վերջնական բացատրութիւն մը ունենանք, և որովհետեւ յարմար տեսար էք առաջ բերել այդ բացատրութիւնը, կրնաք զայն։

Պառոնը վեր առաւ գլուխն և անոր նայեցաւ։

—Մտիկ կ'ընեմ, ըսաւ ձայնով մը որ կարծես կ'ամլացնդուէր։

—Հիմակ, շարունակեց զուբը, համառօտիւ կրկնենք, եթէ կը հաճիք, ձեզ մատուցած ծառայութիւնները, և ճշդենք մեր փոխադարձ կացութիւնները։

—Ճշդենք, կրկնեց պառոնը իբր արձագանգ։

—Ասկէց ութը տարի առաջ ձեր աջակցութիւնը նուիրեցիք ինձ արկածախնդրութեան մը մէջ որ վտանգաւոր...

—Եւ փափուկ էր...

—Փափուկ, եթէ այդ ածականէն հաճոյք կը զգաք։ Գիտէի թէ դուք չէիք սակարկեր ձեռնպահ պահանջած օգնութիւնս։ Բառ մը, սակայն։ Ես չէի՞ այս ծրագրին գաղափարն յղացողը։

—Մարդասպանութեան գաղափարն ու ծրագիրը, ըսաւ պառոնը, որ քիչ քիչ կը վերստանար իր պաղարիւնը։

Պ. տը Պելէնի դէմքը թեթեւապէս այլայլեցաւ։

—Զգեցէք այդ բիրտ բացատրութիւնները, ըսաւ չոր ձայնով։ Վերջապէս, երկուքս ալ մեղակից, մեր խորհուրդն ի գործ դրինք։

—Եւ Բ.մբրներուն (*) պէտք ինկաւ

(*) Բ.մբրները Նախախնայրերն են Բամպոյի բընակիչներուն, Սիամի հարաւակողմը։

մեր հաշուածներուն տակ, ըսաւ նորէն Սիվըրէլ, որ, կարեւոր թէ ընդվզելու մոլութիւնն ունէր։

—Կը խնդրեմ, թոզէք որ խօսիմ, յարեց տը Պելէն, որուն չեչոը զայրոյթի ամենաբարձր աստիճանին կը հասնէր։ կատարելով այն գործը...

—Այն ոճիրը...

—Շատ ադէկ, այն ոճիրը... մեր նըպատակն էր ձեռք ձգել ամբաւ հարստութիւններն որք պահուած էին ծածուկ տեղ մը որուն գաղտնիքը ծերունի Էնին միայն գիտէր... բայց անհաւատալի չարաբախտութեամբ մը՝ այս գաղտնիք փախաւ մեր ձեռքէն... կամ գէթ յայտնուեցաւ մեզ այնքան անհեթեթ, ճիշդը ըսելով, այնքան անհասկնալի թուղթերով որ նախ և առաջ վճռեցինք և նոյն իսկ կարծեցինք թէ երբէք չպիտի հասնէինք նըպատակին... հիմակ, փոխանակ հարիւր միլիոններու զոր մեր ստացուածքն ուզած էինք ընել, ի՞ն

Ի ՔԱՆԱԱՆ. — Օգոստ. 16|28ին հետաքրքրաշարժ և անօրինակ դէպք մը տեղի ունեցաւ Քանատայի և Միացեալ Նահանգաց սահմանագլխին վրայ, ի Կրէդնա Շիքակոյի մէջ ներկայացեալ 27 տարբեր ազգերու պատկանող անձեր, որք 15 տարբեր լեզուներ կը խօսին իրենց հայրենի երկիրներուն մէջ, համախորհուրդ մեկնելով Շիքակոյէ, մտան Քանատա, ամենէն մօտ կէտին վրայ, Մանիթոպայի նահանգին յիշեալ քաղաքին մէջ, և հոն Անգլիացւոց պաշտօնական երդն երգելով—«Տէր պահէ դթագուհին», —եռանդամբողջունեցին զն. Վեհափառութիւն «Կեցցէ՛ Թագուհին» աղաղակաւ։ Անգլ. իշխանութիւնք այնքան գոհ մնացին այս անգլիասէր արտայայտութենէն որ փութացին հեռագրել Քանատայի մայրաքաղաքն, և անտի յուր զրկուեցաւ ի Լոնտոն։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԵՐԿՈՒ ԼՐՏԵՄՆԵՐՈՒՆ յանցանքը ծանր է եղեր։ Մի քանի շաբաթ ի վեր որ ասոնք Գերմանիոյ ծովեզերքը կը պտըտէին զքօսանաւով, իրենց կասկածելի մարդիկ ըլլալն իմաց տրուած էր ի Քիլ, ուր հասնելնուն պէս, երկու ծպտեալ ոստիկաններ օրերով հետեւեցան անոնց, և դիտեցին որ պտոյտի ելնելու պատրուակաւ կը քննէին ծովեզերեայ ամրութիւններն, որոց դիրքերը լաւ գիտէին, և թէպէտ զգուշութեան համար դուրսը բան չէին գծագրեր, բայց իրենց նաւը դառնալուն պէս, ամեն բան ճշդիւ կ'ընդօրինակէին։ Տեսնելով որ թուղթերնին բընտնուած է, երկու Ֆրանսացիք ըսին թէ իրենք ամրութեանց վրայ գիրք մը կը պատրաստէին։ Հարցաքննութիւնին արդէն լմնցած է, և ի մտոյ պիտի գատուին Կայսրութեան Եղեռնադատ Ատենին առջեւ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Դատական և կրօնական գործոց Նախարարութիւնը պաշտօնագրով մը երէկ իրեկուն Ամն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հօր հաղորդեց կայս. Իրատէ մը՝ որ կ'արտօնէ զն. Ամենապատուութիւն Եպիսկոպոսի ջերմուռներն երթալ իւր հիւանդութիւնը դարմանելու համար։

Պաշտօնագիրը կը ծանուցանէ միանգամայն թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է երկու հարիւր լիրան ոսկի չընորհել Ս. Պատրիարք Հօր՝ իբրև ճանապարհի ծախք։

Երուսաղեմայ Պատրիարք Ամն. Տ. Յարութիւն Սրբազան՝ իւր հետն ունենալ Գեր. Սիմէոն աբեղեպիսկոպոս Սեֆերեանն՝ երեկ Բ. Դուռն երթալով այցելութիւն տուաւ Մեծ-Եպարքոս Բարձ. Ճեվատ փաշային, Նելքին գործոց Նախարար Վսեմ. Խալիլ Բիֆաթ փաշային, Արտաքին գործոց Նախարար Վսեմ. Սայիտ փաշային, Եպարքոսական խորհրդական Վսեմ. Թեւֆիկ փաշային և Արտաքին գործոց Նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Տատեան Յարութիւն փաշային։

Ն. Ամենապատուութիւն յետոյ Ամիրեի պաշտօնատունն երթալով այցելութիւն տուաւ Դատական Նախարար Վսեմ. Բիզա փաշային և խորհրդական Հաշիմ պէյին։

Տ. Յարութիւն Պատրիարք նոյնպէս այցելութիւն տուաւ Ոստիկանութեան Նախարար Վսեմ. Նաղըմ պէյի։

Պատրիարքական Փոխանորդ Գեր. Գաբրիէլ Ծ. վարդապետ երէկ այցելութիւն տուաւ Ամն. Տ. Յարութիւն Պատրիարքին և յանուն Ամն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հօր՝ բարի գալուստ մաղթեց։

* * *

Քաղաքական ժողովոյ ատենապետ Վսեմ. Մաքսուտ Սիմոն պէյ երէկ Երուսաղեմատուն գնաց այցելութիւն տալու Ամն. Տ. Յարութիւն Սրբազանին, սակայն Ն. Ամենապատուութիւն բացակայ ըլլալով, այցետումը ձգեց։

* * *

Կրօնական ժողովոյ ատենապետ Գեր. Գրիգորիս եպիսկոպոս Յովհաննէսեան, Գեր. Վահրամ եպիսկոպոս Մանկունի, Քաղաքական ժողովոյ անդամներէն Վսեմ. Յովհաննէս էֆէնտի Ազնաւուրեան և բազմաթիւ եկեղեցականք ու աշխարհականք ևս Երուսաղեմատուն երթալով այցելութիւն տուին Երուսաղեմայ Ամն. Ս. Պատրիարքին։

Ազգանուէր Հայուհեայ ընկերութիւնն ամառնային պարահանդէս մը պիտի տայ յառաջիկայ սեպտեմբեր 18ի շաբաթ գիշերն ի Բերա, Թէպէ-Պաշըի պարտէզին մէջ։

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Այս կիրակի օր, Սկիւտար, Զէքթաշան ընտանեաց բնակարանին մէջ, վայելուչ չքով կատարուեցաւ՝ Սպարապետութեան թարգման Սբիկեան Ազն. Միհրան էֆէնտիի նշանախօսութեան հանդէսն ընդ Ազն. Օրիորդ Վերգինէ Զէքթաշանի, ի ներկայութեան երկու կողման ազգականաց և բարեկամաց։

Սբիկեան էֆէնտի թէ՛ իբր պետական պաշտօնատար և թէ՛ իբր հեղինակ բազմաթիւ օգուտաւոր դասագրքերու՝ ծանօթ է արդէն։ և Օր. Զէքթաշեան ազնիւ ձիրքերով ու ընտիր դաստիարակութեամբ օժտեալ օրիորդ մըն է։ Այս երկու ընտանեաց խնամութիւնը խնդակցութիւն կը պատճառէ անշուշտ անոնց ազգականաց և բարեկամներուն։

ՀԵՌԳԻՐ ՀԱՅԵՐ

ՏԱՐԵԴԱՐՁ ԴԱՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ. — Ի Հռոմ հրատարակեալ Մանրէաբանական Լրագրին, որ Ս. Պապին կրօնական իշխանութեան թերթն է, Վեհ. Սուլթանի գահակալութեան տարեդարձին առթիւ հետեւեալ յօդուածն հրատարակած է օգոստոս 18ի թուոյն մէջ։

«Վաղը, Վեհ. Սուլթան Ապտ-Իւլ-Համիտ Կայսեր գահակալութեան տարեդարձն ըլլալով, օսմանեան երկիրներու ամեն կողմերուն մէջ հանդէսներ պիտի կատարուին։ Այդ օրը ոչ միայն օսմանեան երկիրներու բնակչաց համար տօնական ու նուիրական օր մըն է, այլ ընդհանուր քաղաքակիրթ աշխարհին համար ուրախութեան օր մը։

«Վեհ Սուլթանը խաղաղասէր, նրբամիտ, հանճարեղ, անընման վեհապետ մըն է։ Իւր կայս. կառավարութեան երկնային գործոց նոր կեանք մը տրուած ու հարկ եղած բարենորոգումներն ընելով աէրութիւնն ու երկիրը վերակենդանացուցած է։ Ն. Վեհափառութիւն իւր աէրութեան ու երկրին եւ ընդհանուր խաղաղութեան համար մեծ այժ մը ըլլալու բարձր աստիճանին հասած է։

«Զնոյնը կրնար մոռնալ այն թշնամութիւններն ու չնորհներն որք այս մեծանուն Սուլթանին կողմէ կըլլան կաթոլիկ հասարակութեան։ Ինչ ինչ պարագայներու մէջ յեւրոպա կամ-ալիներու և կամոլիկ կրօնքին միակ պաշտպանն եղած է Ն. Կ. Վեհափառութիւն։ Կամոլիկ կրեղականաց ամենքն ալ կը սրբագործեն Վեհ. Սուլթանի հռչակաւոր անունը։ Վեհ. Սուլթանն ամեն առթիւ հաճած է իւր համակրութիւնը յայտնել մեր կրօնական յարգելի պետին՝ Լէոն ԺԳ Ս. Պապին։

«Բարձրեան Աստուած ամեն ատեն իւր աստուածային չնորհացն արժանի ընէ Ն. Կ. Վեհափառութիւնը։»

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. — Եվրոպի նախարարութեան վարչական ժողովին անդամ անուանեցաւ Ալի էֆէնտի, նախկին գեր-անօրէն կալուածահամարի դիւանին Այտընի նահանգին։

Կրէտէի նահանգին Խարբէի ժողովոյ անդամ անուանեցաւ Նիքօլաքի Գալէմքեարբքի էֆէնտի, նախկին կառավարիչ Սֆաքեսի։

Այտընի Գուլա դաւառակին գայմակամ անուանեցաւ Խալիլ Հագը պէյ, նախկին գայմակամ Մէբրիի։

Մալաթիոյ նախկին անուանեցաւ Ապտիւլգաֆիր Հիլմի էֆէնտի, նախորդ նախկին Բաբերդի։

Պանտրմայի նախկին անուանեցաւ Հասան Բէֆէթ էֆէնտի, նախկին Իզմէօլի։

Կարնոյ Գարաքիլիսէ գաւառակին նախկին անուանեցաւ Մուսթաֆա Թեւֆիգ էֆէնտի, նախորդ նախկին Խայրեպոլի։

Իւրի առաջին ասիճան արուեցաւ Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան վիճակագրութեանց տնօրէն Ֆեթհի պէյի։

Իւրի երկրորդ ասիճան՝ Օսմանիյէ տպարանին տնօրէն Պէքիր էֆէնտիի և Ներքին գործոց նախարարութեան թղթակցութեանց դիւանի տնօրէնի օգնականներէն Ալի Ֆուատ պէյի։

Սանիյէ Միւթէֆարիզի ասիճան՝ պաշտօնէից դիւանին տնօրէն Թեւֆիգ պէյի, առանձնաշնորհեալ նահանգաց դիւանին քարտուղարներէն Սատէտտին պէյի, Սէլանիկի նահանգին առաջին երկրաչափ Խօրասանճեան էֆէնտիի և Տուլչինեօի ու Անթիվարիի օսմանեան հիւպատոս Պալեան Սարգիս էֆէնտիի։

Սանիյէ Միւթէֆարիզի ասիճան՝ ծխախոտի Բէժիին գօմիսերի քարտուղար Ապտիւրրեզագ պէյի և Սանիյէի երկրորդ ասիճան՝ իր օգնական ու Բէժիի թարգմանութեանց սենեկին տնօրէն Խալիլ Զիեա պէյի։

Սալիսէի ասիճան՝ առանձնաշնորհեալ նահանգաց դիւանի քարտուղարներէն Իպրահիմ ճէմալ պէյի և Հեռագրական ու Թղթատարական վերահսկչութեան երկրաչափական դիւանին տնօրէն Աճէմեան էֆէնտիի։

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին առաջին թիկնապահ կարգուած է Ն. Բարձրութեան թիկնապահներէն գնդապետ ճէմալ պէյ։

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Պետական Խորհրդոյ անդամներէն Իսմէթ պէյի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Քէօթահիոյ կառավարիչ ճէմալ փաշի։

Զորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Զէքթինէի օսմանեան դեսպանատան առաջին ու երկրորդ քարտուղար Թէոն Մանսեանիս ու Մուսթաֆա Նազըմ պէյերու։

Զորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան վիճակագրութեանց դիւանին առաջին քարտուղար Սայիտ պէյի։

Զորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Տրապիզոնի նահանգին առաջին երկրաչափ Իզիսոր էֆէնտիի։

Ի ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏ. — Ներքին գործոց, Կրթական և Եվգաֆի Վսեմ. Նախարարք երէկ կայս. պալատ երթալով ստացան Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

ՑԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ. — Երէկ, Մալիյէի մէջ յանձնաժողով մը ի նիստ գումարուեցաւ, զոր կը կազմէին Եվգաֆի, Կրթական և Առեւտրական Վսեմ. Նախարարները։ Յանձնաժողովը ինչ ինչ խնդրոց վրայ խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹԻ ՕՐԷՆՔ. — Պետական խորհրդոյ որոշմամբ, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, Դրոշմաթուղթի Օրինաց տրամադրութիւնը՝ 22 յունիս 1309 թուականէն երեք ամիս յետոյ օտարականաց նկատմամբ գործադրութեան պիտի դրուի։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԸ. — Կ. Պոլսոյ արուեստահանդէսին յատակաձեւը կայս. պալատ ղրկուած է Վեհ. Սուլթանին մատուցուելու համար։ Յետոյ պիտի յանձնուի երկրագործական պաշտօնատան մէջ գումարուող յանձնաժողովի մը, որ իր կարծիքը պիտի յայտնէ։ Այս յատակաձեւ պատրաստուած է ձեռամբ ճարտարագէտ տ'Արոնքօի, որ Իտալիոյ մէջ, մասնաւորապէս Բարերմայի ցուցահանդէսին, ինք պատրաստած է շէնքերը՝ արաբական ճարտարապետութեան ոճով։ Իր ներկայացուցած յատակաձեւին մէջ կան մեծ պալատ մը, կամարաձեւ փառաւոր դուռով մը, և զանազան տաղաւարներ՝ արդիականութիւն, գեղարուեստներու և այլնի համար։ կան նաեւ, կայս. տաղաւար մը հոյակապ ոճով։ Ձիարձակարան մը ձիարշաւներու համար, հոյակերտ ջրվէժ մը, այնպէս որ, կազմակերպելի արուեստահանդէսն այցելողները պիտի կրնան, բաց ի ցուցադրուած նիւթերուն ընծայելիք հեռաբերութենէն, յոյժ ախորժելի կերպով ժամանակ անցուցնել գեղեցիկ ծառուղիներու մէջ որք զարդարուած են ծաղիկներով, պուրակներով, աղբիւրներով, աւազաններով և ջրցայտներով։ Ջուրի ընկերութիւնը յատկապէս ջրուղի մը պիտի շինէ՝ յուր բերելու համար ցուցահանդէսին մէջ, որուն երեք միլիոն ֆրանք ծախք պ'ուզի ըլլայ։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ. — Օգոստոս 22էն 23, Իզմիրի մէջ կասկածելի հիւանդութիւնէ բռնուեր են եօթը անձեր, որոց 2ն՝ իսլամ և 5ը՝ հրեայ։ Ասոնցմէ մեռած են 1 իսլամ և առաջուան բռնուածներէն 1 իսլամ ու 3 հրեայ։

—Օգոստոս 22էն 23 Պաղտատ քաղաքին մէջ հնամաէտ 37 մահեր պատահած են։

—Քաղաքապետ Վսեմ. Բրսլան փաշայի նախագահութեամբ կազմեալ հանրային մաքրութեան յանձնաժողովն երէկ ի նիստ գումարուելով մինչեւ ուշ ժամանակ խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ԱՐՏԱՔԻՆ գործոց Նախարար Վսեմ. Սայիտ փաշա նախընթաց օր քաղաքապետական պաշտօնատունը երթալով նախագահեց գումարման մը որուն ներկայ կը գտնուէին քաղաքապետ Վսեմ. Բրսլան փաշա, Տոքթ. Քոչոնի էֆէնտի, Տոքթ. Սբիրաքի փաշա և այլ բժիշկներ ու պաշտօնատարներ։ Այս գումարման նպատակն էր հարկ եղած միջոցները որոշել՝ մայրաքաղաքիս առողջապահական կացութեան նկատմամբ։

ԶԱՄԻՋ ԵՒ ԳԻՆԻ. — Ինչպէս յայտնի է, ֆրանսական կառավարութիւնը բարձր մաքսատուրք մը առնլու վրայ է Թուրքիայէն Ֆրանսա ներմուծեալ չամիչէն և գինիէն։ Այդ պատճառաւ չամիչի արտածումը պակսելով և գինն իջնալով՝ այդեպանք ստիպուած են իրենց այգիներն աւրելով արարի վերածել։ Արդ, Միւրեթիվէէն, Շարքէօյէն, Զէյտիէն և այլ այդ կարգի տեղերէ կայս. կառավարութեան պաշտպանութեանը դիմած են։ Զեռնհաս իշխանութիւնն այս առթիւ միջոցներ ձեռք առած է, որոց գլխաւորներն են հետեւեալները։

Յայտնի է թէ Թուրքիոյ մէջ պատրաստուած օղիներու մեծ մասը կը պատրաստուին Եւրոպայէ բերուած խառնուրդ ոգիներով, որք հարիւրին ութ մաքսատուրքով կը ներմուծուին, և երբ այդ ոգիներ գինեանց ու գործարաններու մէջ փոխադրուին՝ իւրաքանչիւր քիլոյէն 48 փր. տուրք մը կ'առնուի։ Զեռնհաս իշխանութիւնը մտադիր է այդ ոգիներու իւրաքանչիւր քիլոյէն վեց ղրուշ առնուլ, իսկ օտար երկիրներէ բերուած գինիներէ և ուրիշ ըմպելիքներէ՝ իրենց գնոյն համեմատութեամբ՝ հարիւրին յիսուն ղրուշ սպառման տուրք մը։

Զեռք առնուած այս միջոցներ, որք երկրագործական նախարարութեան մասնագիտաց ժողովին կողմէ ընդունելի դատուած են, ի մտոյ պիտի մատուցուին Բ. Դրան։

ՀԻՆԳԵՑ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ. — Հրէից տարւոյն (5653, ի ստեղծմանէ աշխարհի) վերջանալուն առթիւ, Կ. Պոլսոյ Բաբբունարանը թէ՛մէ և թէ՛էրբ՝ լրագիրներուն մէջ հրատարակած է վերջացող տարւոյն հաշուեցոյցն որ կը համապատասխանէ եվմացոյցին։ Այս հաշուեցոյց չահեկանութենէ զուրկ չի կրնար ըլլալ մեր ընթերցողներուն համար։

	Օսմ. ոսկի
Եկամտաբերք	
Մսի, գինիի, օղիի և պանիրի տուրքերէ (կապէլա) գոյացած	5335
Հարստահարեալ ընտանիքներու կողմէ վճարուած տարեկան տուրք	271
Կառավարական նպաստ	215
Զանազան նուիրատուութիւնք	174
	5995
Մախտ	
Բաբունապետին և Բաբունարանի պաշտօնեայներուն թոշակը	1551
Կապէլայի գանձման ծախք	1516
Բաբունիներու, այրիներու և որբերու յատկացուած թոշակ	595.50
Բարեգործական նպաստներու	420.
Դպրոցներու	424.50
Բաբունարանի վարձք և կարասիք	272.
Լրագրաց բաժանորդագին	75.
Ընդհ. և արտասովոր ծախքեր	462.
Զանազան ծախք	620.
Աւելցած գումար	58.
	5995

Հրեայ հասարակութեան ժողովն, որուն կը նախագահէ Տոքթ. Մէնեթէշ պէյ Կալիմիտի, իր մէջէն չորս յանձնախումբ կազմած է, որոց իւրաքանչիւրին պաշտօնն է հսկել 1. դպրոցներուն, 2. հիւանդանոցին, 3. կանանեղրու և բարեպաշտական հաստատութեանց. 4. հրեայ հասարակութեան տուրքերը գանձելու։ Վերջացող տարւոյն մէջ ասոնք ամենքն ալ լաւ կատարած են իրենց պաշտօնը։

ՎԱՐԴԱՐԱՆԸ.—Այս տարի մայրաքաղաքիս պետական բարձրագոյն նախակրթարաններէն ինսսուն և հինգ աշակերտներ իրենց շրջանն աւարտելով վկայական ստացած են։ Այդ աշակերտներէ 19ը անոք և աղքատ ըլլալով՝ քաղաքային ու զինուորական գիշերօթիկ վարժարանաց մէջ ձրիաբար պիտի դասախրատուին։

ԵՂԵՌԻԳԱԲՈՒԻ մէջ առջի գիշերը պատահած հրդեհին համար ոստիկանութիւնը քննութեանց ձեռնարկած է։ Սաստիկ կիսմանայ թէ այրած տեղին, որ եղամի գործարան մ'էր, վարձակալը նոյն օրը մէկ քանի ընկերներուն հետ գործարան գացեր ու կրակ վառեր է ներկ պատրաստելու համար։ Ընկերները մեկներ են առանց մարելու կրակն և յետոյ ժամը կէսին վարձակալը մեկներ է։ Հրդեհն սկսեր է սաստիկ մեկնելէն երկուքուկէս ժամ յետոյ։

ՑՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի մետրապոլիտներու ժողովն անդամ կարգուած է Բրէգրինի մետրապոլիտ Տ. Մելեթիոս։

ՀԱՆԴԻՍԵԱՆ ԹՈՇԱԿ.—820 ղրուշ հանդիսեան թոշակ յատկացուած է Գուշ Ամտամ գայմակամ Սաիպ պէյի և 1000 ղրշ. Գարասիի նախորդ Տէֆթէրտար Պէկիա պէյի։

ԲԵՐԱՅ հարցաքննիչ դատաւորն աւարտած է հարցաքննութիւնները այն անձանց որք ամբաստանուած են թէ Տոքթ. Շուարձի ոսկի ժամացոյցն ու շղթայն յափշտակած և գեղադրդ Պ. Զէգարն սպանած են։

Պ. ԼԷՕՆԻՏԱՍ ԶԱՐԻՖԻ երէկ Վիէննայէն մայրաքաղաքս դարձաւ։

ՊԱԼԸՐՔԷՍԷՐԻ չրջակայից մէջ եղանակին բերմամբ տենդ հեռաւ եղած է։

ԵՐԿՐՍՇԱՐԹ. — Օգոստոս 22ի գիշերը Ապչէ Տաղի ու Մալաթիոյ մէջ երկրաշարժի ցնցմունք զգացուեր են։

ԿՂԶԻՆԵՐՈՒ ոստիկան-գլխաւորագ պետ կարգուած է հարիւրապետ Բէրթեվ էֆէնտի։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՆ հաշուակալի պէտք ունենալով, մրցման քննութիւն բացած էր։ Արդ, ութսունչորսնոց ընտրելիներ ներկայացեր են, որոցմէ վաթսունեկուքը միայն յարմար դատուեր են քննութեան ընդունելու համար։

ՄԱԳԲԻ ՓՈՂՈՑԸ.— Երկուշաբթի օրէն ի վեր այլեայլ մեկնութիւններ տրուեցան, Գալէ-Գաբուի Մաբրի փողոցը բնակող կնոջ մը ու անոր զաւկին մահուան վրայ։ Աւասիկ իրողութիւնը։ տղան որ 12 տարեկան է, թէև քիչ մը հիւանդ, նաւարշաւին օրը Մօտա գացած և դիպուածով ծովն ինկած էր։ Այդ վայրկեանէն ի վեր, զգացած վախը ծանրացուցած էր իր հիւանդութիւնը և խեղճ տղան մեռաւ ուրբաթ օրը։ Մայրը, որ ինքն ալ հիւանդ էր ժամանակ մը ի վեր, այնքան բուռն ցաւեր զգաց իր զաւկին կորստեանը պատճառաւ, որ յաջորդ օրը ինքն ալ մեռաւ։ Թշուառ մայրը՝ անցեալ տարի Ղալաթիոյ մէջ սպանուած Բէգիարնիացի Սբիրօ Աբսթալաթիի կինն էր։

ԱԽՍՏՐԻԱԿԱՆ դեսպանատունը արտօնութիւն խնդրեր է կայս. կառավարութենէն՝ որպէսզի աւստրիական Բոլոշ չոգենաւը ջրագրական Աշխատութիւններ կատարէ օսմ. արշիպեղագոտին մէջ։

ԿԱՎԱԹԱ-ՍԻՐԱՑԻ վարժարանը պիտի վերաբացուի սեպտեմբեր 6|18ին, երկուշաբթի օրը։ Թուրք լրագրաց մէջ հրատարակուած ազդարարութիւն մը կը ծանուցանէ թէ այն աշակերտք որոնք իրենց թոշակին առաջին վճարումը կանխաւ ըրած չէին, չպիտի ընդունուին։

ՈՃԻՐՔ ԵՒ ԱԿԱԾՔ.—Երէկ, Սիրքէճիի մօտ՝ Նուսուքֆ, Ալի, Հիւսնի, Մէհմէտ ու պարսիկ Հասան կռուի բռնուելով, այս վերջինը գաւազնով վիրաւորեց Ալին, Հիւսնին ու Մէհմէտը։ Ոստիկանք հասնելով ամենքն ալ ձերբակալեցին։

—Առջի օրը Թուզլաի մօտ Բէժիի դէտերու և մաքսախոյսերու միջեւ կռիւ մը տեղի ունեցաւ վախցուած ծխախոտի պատճառաւ։ Նոյն պահուն դէտերու պետը վիրաւորուեցաւ։ Ոստիկանք ձերբակալեցին չարագործները։

—Երէկ, Սկիւտարի մէջ Սիւլէյման անուն երեսնամեայ ազգեցան մը սանդուխէ մը վար խնալով մեռաւ։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.—Երէկ երկու գնչուհիներ Գատըգիւղի Մէօհիւրտար թաղին մէջ Անգլիացի Պ. Մարքիրի տունը մտնելով ոսկիէ ու արծաթէ եօթը կտոր նիւթեր գողնալով փախան։ Ոստիկանութիւնը խուզարկութիւններ կը կատարէ այդ գնչուհիները ձերբակալելու համար։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ օսմանեան պատուիրակութեան քարտուղար Նէպիլ պէյ արձակուրդ ստացած ըլլալով մայրաքաղաքս եկած է։

ԲԱՂԴԷՅԻ Տէֆթէրտար Իսմաիլ Զիհնի էֆէնտի հինգ ամսուան արձակուրդ ստացած է մայրաքաղաքս գալու համար։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ երկաթուղւոյ կառախումբն անցեալ օր կէս ժամ յապաղեր է, վայրաչարժը խանգարուած ըլլալով։ Ուրիշ վայրաչարժ մը Մուտանիա փոխադրեր է կառախումբը։

ՊՈԼՍՈՅ թղթատարական ու հեռագրական ճիւղին տնօրէն Իսվար էֆ. ի հաշիւները քննուելով, ըստ տեղեկութեանց Սասպէրի, տեսնուեր է թէ Իսվար էֆէնտի հասոյթներէն իւրացուցած է 11,000 ֆրանքի և 10,000 ղրուշ արծաթ դրամի գումար մը։ Իսվար էֆէնտի առժամեայ կերպիւ պաշտօնէ դադրեցուցուելով, այդ ճիւղին թուրքերէնի մասն յանձնուեր է Ֆուատ էֆէնտիի և ֆրանսերէնի մասն ալ Հայտար էֆէնտիի։

ՀԱԼԷՊԷՆ կը գրեն թէ նահանգին կուսակալ Օսման Նուրի փաշա հիւանդ է։

ՇԱՀԱԴԷՏ ԲԺԻՇԿ ՄԸ.— Տոքթոր Ի... որ, հակառակ բժշկական և դեղագործական կանոնագրին, դեղատեր, իւղանիւթեր և դեղեր պատրաստելով կը ծախէր կարգ մը դեղագործներու, իբր միակ արդարացում հետեւեալ պատասխանը տուեր է քաղաքային բժշկական խորհուրդին։

—Դեղաձեւս մինչեւ հիմա չներկայացնելուս պատճառն այն է որ տակաւին կը փորձեմ լրած գիտս։

Դեղեցիկ փոքր արդարև։ տասը դեղահարը և 100 կգամ կարմրագոյն հեղուկ մը 45 ղրուշի։ Բերա, Պալըք-Բազար փոզոցը, դեղագործի մը ուղղուած դեղագրին վրայ գրուած էր։ «դեղահատ և իւղանիւթ Համ»։

Դիպուածը կուզէ որ այս դեղագրին տէրը ներկայացուէ զայն Պ. Լէօն Ֆրիտմանի, որ անմիջապէս կը հասկնայ հակագործումը զոր յիշեալ բժիշկը կը կատարէր իր հրաշալի խոստումներէն չլացած անձերու վրայ։ Պ. Ֆրիտման՝ Համ (ի՞նչ կամ ունի արդեօք) դեղերը կը ներկայացուցնէ բժշկական վարժարանին՝ յիշեալ դեղագործէն գտնելով։

Հիմակ բժշկական խորհուրդը պիտի պահանջէ անշուշտ այս մասնագիտերուն ֆորմուլը և պիտի քննէ զանոնք իր քիմիական աշխատանոցներուն մէջ։

Հետաքրքրական է վճիռը, կ'ըսէ Մոնիթորը, զոր բժշկական խորհուրդը պիտի արձակէ միշեալ դեղագործ—բժիշկին դեղերուն դէմ։

ՅԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 5 Սեպտ.— Լորտերու Ժողովոյն մէջ, Լորտ Ռոզպերի յայտարարեց թէ Լորտ Տըֆրին Փարիզ դարձած է՝ մանրամասն հրահանգներ ստացած ըլլալով Սիամի մէջ անգլ. շահուց պաշտպանութեան համար, որք Ֆրանսայէ և Սիամի մէջ ծագած վէճերէն կրնան ելլեսուլ։

—Պանկրոֆ կը հեռագրուի թէ Ֆրանսա կը պահանջէ Սիամէ որ ամեն արտօնութիւնք կամ մենաշնորհք Ֆրանսացիներու միայն տրուին։ Ֆրանսական պատուիրակն երեք ամիս պայմանաժամ տուած է որպէս զի Սիամի կառավարութիւնն այս մասին իրեն մատուցուելիք խնդրագրաց քննութիւնն աւարտէ։

—Զօրավար Սըր Հէնրի Նորման, Քուինսլանտի աւստրիական գաղթականութեան կառավարիչն, Հնդկաստանի Փոխարքայ անուանեցաւ։

ԹՐԻՆԻԹԻ. — Ծովային կեդրոնական խորհուրդն հրամայեց որ Տրէքտէնի Դեսպանախորհրդոյն առողջապահական որոշմունք ի գործ դրուին Իզմիրէ եկող նաւերու նկատմամբ։

ՊԵՐԼԻՆ. — Ի Քոպլենց հանդիսական հացկերոյթին մէջ, Վիլհէլմ Կայսր բաժակ առաջարկեց ի պատիւ Իտալիոյ թագաւորին, գահաժառանգին և Իտալեան բանակին որ դաշնակից է գերմանական բանակին։ Իտալիոյ գահաժառանգն իտալերէն պատասխանելով, բաժակ առաջարկեց ի պատիւ Գերմանիոյ կայսերական գերդաստանին ու գերմանական բանակին։

ՄԻՑ. — Գերմանիոյ Կայսրն ընդունեց Պելժիոյ թագաւորին կողմէ ղրկուած արտասովոր դեսպանութիւնն, որ բարի գալուստ մաղթեց՝ Վիլհէլմ Կայսր Պելժիոյ սահմանաց մօտ գալուն առթիւ։

ՓԱՐԻԶ.—Թանկ գեղեցիկ զուգադիպութիւն մը կը համարի որ Իտալիոյ գահաժառանգին Ալպաս-Լոռէնի մէջ ռազմավարժարանաց ներկայ գտնուելու պահուն, ռուս կառավարութեան կողմէ պաշտօնապէս կը ծանուցուի թէ Միջերկրականի ռուսական նաւախումբը Թուլոն պիտի գայ ի փոխադարձ այցելութիւն Քրոնշտատի։ — Ֆրանսայի նախարարաց խորհուրդն ի մտոյ պիտի որոշէ ռուսական նաւախումբին ըլլալիք ընդունելութեան հիմնագիրը։ Հաւանօրէն, Պ. Քառնօ Թուլոն պիտի երթայ, և ստոյգ է որ ռուսական նաւախմբին հրամատարն և սպայակոյտը Փարիզ պիտի գան նախագահն ողջունելու։— Փարիզեան մամուլը մեծ հանդէսներ պիտի տայ ի պատիւ ռուս սպայից։—Ցիշեալ նաւախմբին սպայակոյտին պետ Ավէլան Դ. կարգի ծովակալը ճամբայ ելաւ Փեթերսպուրկէ։

ՊՈՒԷՌԻՇ.—Սեպտ. 3էն 4, Ռումանիոյ մէջ, նորէն 17 անձինք բռնուեցան հնոտասէ և 19 անձինք մեռան։

Վակատան

ՂՈՒԼԱԹԻ, 25 Օգոստոս

ԸՆԹՈՒՑԻՔ ԳՈՒՆԱՆԱԿԱՆՈՒՄ

3 տոմիս Լոնտրայի վրայ	109 1/4
3 » Փարիզի »	23 05

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊՈՆՈՒՍՈՒԹ

Երկ. երեկոյ զոց. [Միսաց. Դ. Ուէրի]		24 22
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուելացս	»	24 23
Կէս օրին	»	24 23 1/4
Թանզիմատի Օսմանկէ երկ. երեկոյ		— —
» » Ժամ 3ին		— —

ԸՆԹՈՒՑՔ ԱՐԾԱԹԱԳՈՒՈՒ

Փոխար. Պիւն	Սէրի	54 50
»	»	34 50
»	»	25 25

ԲԱՆԿԱԿԱՆՈՒՐՔ

Օսմանիէ Ժ.Ն.Ն.Բանկ	Ազգ. Լր.	— —
Քրէտիտ ժէնէրալ	» »	7 46
Պանք տը Բօնս	» »	3
Օսմ. Շանմ է վալէօր	» »	4
Ռէգի	Օսմ. Ոսկի	16 34
Թրամուէյ	» »	590
Օսմ.Ապահովագր. Ընկ	» »	320
Ռու մէկիկ երկաթուղի	Ֆր.	86 50
Բաժնեթղթաց Լաւրիոյի		33

ԸՆԹՈՒՑԻՔ ԴՐԱՄՈՎ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 ֆրանքանոց	»	87 18
Անգլիական ոսկի	»	110 09
Մարք Գերմանական ոսկի	»	107 20
Մէջիտիյէ	»	90 05
Ռիալիոյ	»	51 15
Լուսաւ. Պղնձադրամ	»	8 74
Մէճ. արծաթ (տարբ.)	»	107 38
Մանր արծաթ	»	103
Մէճիտիյէ	»	97
Թասֆիյէ	»	— —
Տոկոս Ղալաթիոյ Սարաֆներու	»	6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 5 Սեպտեմբեր

3ական Ռանթ 3 %	99 42
» » 4 %	104 77
Օսմանեան ընտանեկան Սէրի Դ.	22 62
Օսմ. մարտ. արժեթղթ	483
Բրիսիրիէ թիւրք (1890)	433 75
Օսմանեան երկաթուղի	87 12
» Բէժիի բաժնեթղթեր	386 25
Պանք Օթոման	583 12
Քրէտիտ Լիոնէ	777 50
Խուրպան Ռանթ 3 %	84 10
Եգիպտական միացեալ	510 31
Ձէք Լոնտրայի վրայ	25 300
Օսմանիյէ Օսմանեան ընտանեկան	412 50

ԼՈՆՏՈՆ, 5 Սեպտեմբեր

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԻՒՆ

ԱՍՏԱՄԱՍԻ, 8/20 Օգոստոս

Ամերիկայի Հայ Դեմոկրատական Ազատագրական Միութեան Ամերիկայի Գրասենեակի Կոչը Հայ Ազգին

Ամերիկայի Հայ Դեմոկրատ Ազատագրական Միութեան Գրասենեակը Հայ Ազգին հետեւեալ կոչը հրատարակեց։

Հայ ազգ, Հայ ազգ, Հայ ազգ։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿ.

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ
1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2|14ԻՆ
Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ,
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԱԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ,

ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
20 ՍԵՊՏԷՄԲԵՐ 1310
ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ
ԵՂՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՕՑ, ՂԱԼԱԹԻԱ

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՄԱՍՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԲՆԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՒՑԹ Անգ. Ոսկի 1,000,000 — **ՖԻՆԻՔՍ** Լոնդոն — Հաստատուած տարի 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ ամատէրներ են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյն է 18,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի փոխարէն հասարակաց։

618

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն է՝ ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոցս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոյ կրած պատահարներն։

Հ. ՅՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Ղալաթիա, Կամուրջի դէմ, Քօմիսիօն խանի անկիւնը։

ԻԼԱՆ ՊԱՊՐ ՍԷՐԱՍԷՐԻՐ

Թարապլուսը Ղարպ Քըրգաբը իչուն միւպահա օլունճագ 20,000 քիլէ պուզտայ վէ 360,000 գըլեէ տաքիք վէ 365,000 գըլեէ տաքիք վէ 360,000 գըլեէ բիրինճ վէ 75,000 գըլեէ ֆասուլիա վէ օլ մըգտար նօխուտ վէ 48,000 գըլեէ չեքէրին իթասընա թալիպ օլան վէ չիրաիթինի անպամագ իսթէեէնլէրին մագամը Սէրասքէրի լէվգիսմաթը տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ։ 76 3—3

NEVRALGIES ՋՊԱՅԻՆ ԱՆԳԱՍՏԻՔ, ՄՆԱՑՈՐԴՔ ԽԻԹՔ, և ՀԳՈՒՅՆ բոլոր հիւանդութիւնք կը բուժուին ՏՈՒԹՆԻԷԻ ԱՆԻՒՆՆԷՎՐԱԼԳԻՔ դեղհատներով։ Տուփը 3 ֆր.—պահանջել գործարանատեր Մրուութեան գրասենեակը՝ Դեղ. Ռոպիքէ, 23, Մոնմարթրէ Բարիզ։ Ի Կ. Պոլիս Մեկիքի և ընկ., դեղավաճառք և ամէն շատ դեղարաններ։

THE LANCASHIRE

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ի ՄԱՆՉԷՍՏԸՐ, ԱՆԳԼԻԱ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1852 — ՀԻՄՆԵԱԼ 1852

Դրամագլուխ Անգլ. Ոս.	3,000,000
91 դեկ. 31ին աւանդ տրուած գումար	1,771,006
1891 դեկ. 31ին պահեստ	1,362,953
Հասոյթ 1891 ին	1,051,329

Այս ընկերութիւնը ընդդէմ հրդեհի կապահովէ ամէն տեսակ ունիք, կահ, ապրանք, ի Պոլիս և ի շրջակայսն, ինչպէս և նաւերու մէջ ապրանքներ, նաւահանգստին մէջ։ Վնասի առնն արագ և խղճամիտ վճարում։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ. գործակալ լուսինն ընկերութեան, 1 և 2 իզզէթ փաշա խան, Ղալաթիա։

Ջեղչեալ զներ
Ներկայացուցիչ
Ռ. Մ. ՊՈՆՏ
564 (ՊՈՆՏ, ՍԷԼԼԷՐ ԵՒ ԸՆԿ.)

ՇՈՓԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ,
ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսէլիա և Պոմբայ ռէկիս կանոնաւորագոյն բանուղ

«Անդալուսիա» շոգենաւը սեպտ. 11ին Երկրկոյեան ժամ 4ին (Ը. Ե.) պիտի մեկնի Կ. Պոլսոյ նաւահանգիստէն դէպ ի Նոմբրոսքի, հանդիպելով Սամսուն, Տրապիզոն և Պաթումի։

«Սիրքասիա» շոգենաւը, սեպտ. 12ին Մարսիլիա պիտի ուղեւորի։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաւ ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Բացակի և ոչոսի սաղիսարանի նաւագնացքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԼՈՒՍԻ
Մարմանի Սիրէք Ֆրանսէ
477

EXPORT-VERBAND
ԸՆԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ՄԵՔԵՆԱՑԻՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ
ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆԵՐՈՒՆ
ԱՐՏԱՔՄԱՆ ՀԱՄԱՐ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՇՐՋԱՆԱԿ

Մեքենաներու և գերմանական այլ արհեստական նիւթերու ցուցադրութիւն ի Ղալաթիա, Բերլիզմէզ Բազար, Թիճարէթ խան (նախկին կեդրոնատեղի Ծխախոտի Բէժիի)

Արհեստական, երկրագործական, ճարտարապետական, նաւային և այլն, և այլն ՆԻՒԹԵՐՈՒ և ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌՈՒՄ։

Տեղեկութիւնք կը տրուին մեքենաներու, ամբողջ գործարաններու գտեղման վրայ։

Ցուցադրութեան մէջ կը գտնուին միշտ գեղեցիկ մեքենք մը զանազան մեքենաներու, ջրհաներու, խոհանոցի նիւթերու, գերմանական լինոլէումի և ուրիշ վաճառքներու։

ՏՐԲ. Ս. ԹԱՔԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՆԿՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺՔ

1 ՊԱՅԷԶ-ԳԱԲՈՒՌ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք առանց քաջկուէ լինտրի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, ոսկի, ադամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև դարմանումն ամէն տեսակ բերնի և ակռայի հիւանդութեանց։

(Բացի կիրակէ) ամէն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 698

ՓԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՓԵՆԱՒԻՈՅ

Աբ. ոսկիք եղիս ամիսը կը բանին Լիվերբուլ և Աբեր-ելլէ գիշեր

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ամերիկա	7718	Գանատա	4845
Էդրուրիա	7718	Պոթնիա	4531
Սկիթիա	7391	Սամարիա	3574
Լուսանիա	7268	Մարմարա	2405
Բաւարիա	5687	Ազիա	2393
Սեվիլանիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալիֆոռնիա	4809	Թարսիտիա	2246
Սիբիրիա	4557	Բալթիրա	2144
Ալէքսա	2148	Փրինիսսա	895
Գէլար	1676	Մարգարիտ	1855
Շեկսպիր	1614		

Դիմել առ Թոմաս Ջ. Ճոլի գործակատար
Thomas C. Joly
Ալիքսանդրիոյ խան. Թիւ 401
47 Ղալաթիա

ՄՈՍ
ՇՈՓԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԼԻԷԲՆԷԼԻ և ՄԱՆՔԷՍԹԷՐԻ ՄԷՋ ԲԱՆԵՐ ՀԱՏԻՆԵՐ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ֆոնտանա	4200	Ոֆիրը	3000
Ֆէրա	4000	Սաբրին	3000
Օմանիա	4000	Նէրէիտ	3000
Սեստոպոլ	3250	Ռերա	3000
Թիրա	3250	Լոգիա	800
Մակասար	3250	Գլիտա	800
Մարիթիս	3250	Սէոիլ	700

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթալ խան
ՀԷՍՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
292 24, Ֆէնչըրչ Սթրիթ Լիվրբուլ

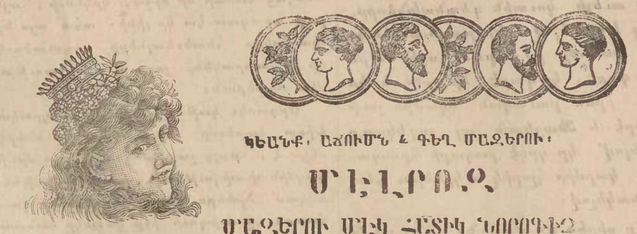

ԿԵԱՆՔ, ԱՃՈՒՄՆ Է ԳԵՂ ՄԱՔԼԵՐՈՒ։

ՄԷԼԼՐՈՔ

ՄԷՔԼԵՐՈՒ ՄԷՋ ՀԱՏԻԿ ՆՈՐՈԳԻՆ

Իրապէս է, մինչ առջի թարմ գոյնին կը դարձուցնէ ճերմկած կամ գունաթափ մազերը։ Կը բարելաւուցնէ անոնց թափելը։ Կը մաքրէ գլուխը, կը վերջացնէ ընելու մասնաւորի նոր կեանք, աճումն, փայլ ու գեղեցկութիւն կուտայ։

Գտնուելու երկու չափով մեծ շիշերու մէջ։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Եւրոպա Դարիզ ու Նիւ Եորք։

Մեծագործակ վաճառուած է Պոլիս Բ. Հ. Քիւլիւքեան եղբարց քով, Սեկի ճամի փողոց, 18, Գալաթա և Իսմունա Բարուանա, Սիւքրիք Գալաբրրում, Ղալաթիա փոքրագործակ վաճառումն Բ. Ն. Քիւլիւքեան եղբարց քով, Գալաթա կամուրջի գլուխը, 17, և. Բեքայի Մեծ Փողոցը, 158, Գանձիք, բրիտանական դղրանը և Դիլիոր, հասարակաց, Մեծ Փողոց Ռեբա, 433։

ՌՈԵԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ
ԱՍԻԱՆՍ ՔՈՌԲՈՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ,
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան Անգլ. ոսկի 4,000,000
Ցարդ հրդեհի արիւնէն հատուցած է 35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ բոլորովին ամէն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ եւ իցէ ձեղչի կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը դիմեն՝ առ.
Ընդհանուր գործակալ Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.
726 Պահեստ Գարու, Մէյտանճիք ազաք, Ուիթալ խան.

EMULSION SCOTT

(ՍԿՕՏԻ ՕՐԵՐԷԿ)
ՄՕՐԻՒ ՁԿԷՆ ՕՒԻՏ ԻՒՂ,
Լիֆոֆոսիտ ու Հիպոֆոսֆիտ
Գործածեալ մեռած ՍԿՕՏԻ և ԳՕՌԻՆԻ
ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է
Մորիւ մեռած հաւի իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, հիպոֆոսֆիտներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոշլերը
Կը բուժէ հաղը, ցրտաւութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճուղածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։
Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՏՈՆ ԵՒ ՀԱՒԻԹԼ

COMP. RUSSE DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱԳԻՆ, ԵՒ ԱՌԻՎԱՌԱՅԻՆ ԸՆԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթ ուրբաթ հետեւեալ ծրարները

Թ. 234 Օրեսայի ուղղակաց, ժամ 9ին մեր մէջտեղէն։

» 245 Աբեսսինիոյ ուղղակի ուղղակաց, ժամ 5ին մեր մէջտեղէն։ Գիւնանի հաւքում։

» 256 Սեվաստոպոլի ուղղակաց, առաւօտեան ժամ 11ին։

» 25/6 Ուղղակաց գեղի Փոքր Ասիոյ Նաւահանգիստները մինչեւ պաշտամունքի ժամ 11ին։

» 26/7 Ուղղակաց ուղղակաց, ժամ 9ին մեր մէջտեղէն։

Կիր. — Յունիս 24/5. Երբ ոլորաթի որ կ'ուզէն գեղի Ուսերիոյ նաւահանգիստները մինչեւ ու, տեսարան Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Գրիգոր Պէյլրբէյ Խանում, և Ջոր-Պայնա գաղղ չուանարի։ 605

ԱՌԱՋԻՆ ԵՒԱՐԳԻՏՇԱԳԵՆԱՒ
ընտիր Ափսէներ, Կ. Գալաղ և Ռոսեան գիւղ
ԹՐՈՒՄԱՍՈՒԼԱՐՆ ՕՐԱԳԻՐԸ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ամազոն	3000	Գլասգիվիկ	1600	Բալերմոս	3900
Ամերիկա	3000	Կարիրիկ	5500	Գանտիք	1700
Գարիր	2500	Կերգասան	2200	Գրանիտ	1300
Լրիս	2300	Սոլոս	1000	Բոյոս	1300
Լիսիոգ	3000	Կլասոս	2200	Գոնիքոս	2600
Ամասոն	3000	Հիրոս	2000	Գիրանիա	4000
Գրասնոնոս	2200	Հրասպիս	3000	Գրենվիլ	3300
Գրանդ	2000	Հինուսա	7000	Բոլլոս	3000
Գրենվիլ	3800	Հուսարկ	1200	Բոսֆոր	8500
Դելոս	2300	Լամակ	5000	Բոսքանիա	3500
Դարիոս	2500	Գիլան	2000	Պարիսան	4000
Գասնոս	2100	Գիլոս	2000	Պանդիսիկ	6300
Գաբ	2000	Գոլիոն	4200	Պաբոս	2000
Գոսոն	2700	Գոգոս	9200	Սիրիս	3000
Լիգանիկ	5000	Լիս	2000	Ցորնիսա	1300
Գլեն	2500	Գրանիտ	4500	Ռեմիլ	3300
Դելրաս	3400	Լիվերպուլ	8000	Գոսլոս	1300
Գիգս	2500	Բարմա	1500	Գոլիոս	3600
Գանիս	3500	Բաբ Նիլ	4800	Սորիսա	900
Գուլոս	4800	Պարգիլ	4500	Ուլորիս	3100
Տարս	2100	Միս	3000	Վերիսան	3000
Իսպանան	600	Սուրբին	3100	Լեոս	3600
Ցուսորաս	3000	Կիս	2000	Գեսոս	1300
Լիվերիոս	3200	Որգանա	3000	Տիգիսիոն	900
Բանիս	2600	Մերլիս	5000	Գանդոս	300
Գալլան	800	Գրանա	4500	Գեոս	140
Լեոս	700	Գոգոս	2000	Մոսքիս	190
Էմիրան Մ'ոնարք					8000
Իմիրան Մ'ոնարք					8000
Լիսիան Մ'ոնարք					9100

Բալիրա շոգենաւը, նաւապետ Լոյտ, Լիվերպուլէն մարտ կ'ելլէ դէպի սմոյս 18։

Գրասենեակս Հարիս ամէն դիւրութիւն կ'ընծայէ։

Գլխաւոր առ Ֆ. ՇԱԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.
Գրասենեակ
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Մեկի
409 Խան, Ղալաթիա

Արտօնատէր Ս. ՏԱՐԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ
Ա. ԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ Փոխանակ 8,000,000
Պահեստի դրամ » 6,889,695
Ցարեկան հասոյթ » 16,890,344

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔՍ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ անանկութիւններ և սոյա մէջ դանուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր տակագնօք

Լիազօր Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՈՒԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱՉ

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ Փոխանակ 6,250,000 — Պահեստի դրամ Փոխանակ 2,585,853

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած բեռներ կապին նիւթեր և գրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնով։ Այն նիւթերու վրայ մեծագանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկ. Ֆինանսի մնացած է Եւրոպան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամ. գումարն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 Փոխանակ

Լիազօր Ներկայացուցիչ համար Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՍԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահէ-Գարու, Անանիատիս խան, 12, 13, 14

369